

SAMMANFATTNING FÖR ALLMÄNHETEN

Programmet har totalt beviljat 62,95 miljoner euro till 118 projekt, varav 103 huvudprojekt och 15 förstudier, vilket är något över programmets totala EU-budget (104,2 %). Under programperioden har det inkommit 289 ansökningar varav 260 avsåg huvudprojekt och 29 förstudier. Totalt har ca 57,3 MEUR betalats ut genom ca 830 utbetalningar till stödmottagarna. Utbetalningarna motsvarar ca 95% av programmets totala budget.

Programmet var under 2023 i sitt slutskede. Fokus för programmet i slutskedet har i huvudsak varit att stödja och följa upp de projekt som fortfarande pågick, samt att sprida goda exempel och visa resultat av de projekt som genomförts. Programmet har även arbetat med att publicera resultatnyheter om alla projekt som avslutas.

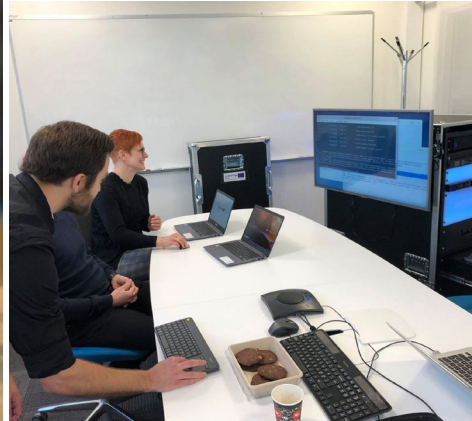
Programmet har uppmuntrat och stöttat projekten att delta i olika europeiska informationskampanjer och informationsåtgärder initierade av Interact och Kommissionen. Programmet är ett av få EU-program som befinner sig i det arktiska området och berörs av EU:s arktiska policy. Sedan 2016 har det funnits ett aktivt samarbete mellan de fem arktiska programmen; Interreg Nord, Interreg Botnia-Atlantica, Interreg Northern Periphery and Arctic samt CBC Kolarctic och CBC Karelia. Samarbetet som benämns Arctic Cooperation har arrangerat gemensamma erfarenhetsutbyten, konferenser, event på European Week of Regions and Cities samt finansierat klustringsaktiviteter mellan pågående projekt. Arctic Cooperation har under åren 2017–2022 arrangerat Arctic Award, en tävling där projekt som bidragit till viktig utveckling i arktiska samhällen prisats.

Interreg Nord projektet Visit Arctic Europe, vinnare av Arctic Awards 2017

De enskilda projekten är programmets största tillgång när det gäller att synas och skapa intresse för programmet. Genom projekten synliggörs både programmet och dess resultat. Projekten Felles Fjellrev Nord och Rampen/Ramppi lyftes fram i EU-kommissionens kampanj Interreg 30 år, som genomfördes 2020. Ett stort antal Interreg Nord projekt har även deltagit i den årliga Mitt Europa-kampanjen (EU in my region) under programperioden. Projektet CYNIC (Cyber security in Innovation and Business Communication) gick till final i EU-kommissionens tävling RegioStars 2020. Projektet Filling the EU-Sápmi knowledge gaps gick till final i RegioStars både 2021 och

2022. Regiostars Award 2022, var en speciell jubileumstävling. Projektet blev nominerade som ett av de bästa projekten i Europa under tävlingens 15-åriga historia.

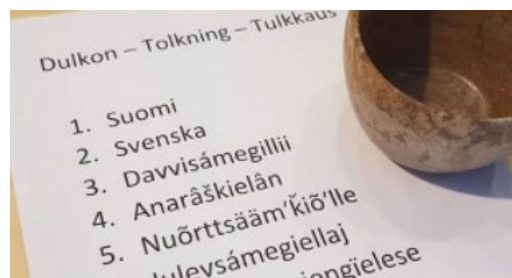

Cynic

Flera projekt har också resulterat i permanenta samarbeten. Exempel på detta är bland annat *Giellagaldu* projektet som har blivit ett permanent samnordiskt språkorgan, som tillsammans med Sametinget i Norge, Finland och Sverige utvecklar de olika samiska språken utifrån deras individuella behov, utmaningar och resurser.

Giellagaldu

- Dulkon – Tolkning – Tulkkaus
1. Suomi
  2. Svenska
  3. Davvisámegielli
  4. Anarâškielân
  5. Nuõrttsääm'kiõ'lle
lulevsámegiellaj
meangielese

Ett annat projektexempel är *Halti*-projektet som resulterade i ett permanent gränsöverskridande samarbete mellan finska och norska nationalparksförvaltningarna. Håldi gränssamverkansområde är nu också ett certifierat EuroParc som är ett nätverk för Europas natur- och kulturarv. Förbundet arbetar för att förbättra förvaltningen av skyddade områden i Europa genom internationellt samarbete, utbyte av idéer och erfarenheter och genom att påverka politiken.

Halti

Inom insatsområde 1 - Forskning och innovation, har totalt 37 projekt beviljats, varav 4 varit förstudier. Totalt har 18,77 MEUR och 2,59 MEUR norska IR-medel beviljats till projekt inom insatsområdet. Av de 37 beviljade projekten har 19 projekt arbetat mot det specifika målet att stärka företagens kommersialiseringsförmåga och 18 projekt mot det specifika målet att aktörerna inom innovationssystemet ska stärka sin förmåga att agera på den europeiska forskningsarenan.

Samarbeten har genomförts inom flera av regionens fokusområden. Anspråken från programområdets forskningsaktörer på medel från insatsområde 1 har varit mycket höga ända från programstart. Programmet har också varit framgångsrikt i att aktivera företagen att delta i gränsöverskridande forskningsprojekt inom insatsområde 1. Totalt under programperioden har 498 företag deltagit i gränsöverskridande forskningsprojekt, vilket är 249 % av slutmålet på 200 företag. Projekten har även resulterat i att totalt 425 aktörer deltagit i olika insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder.

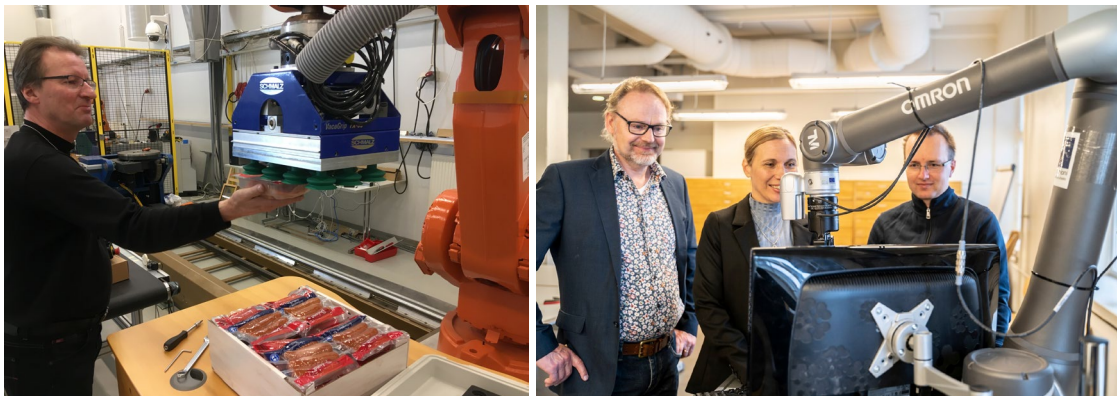
Resultaten från flera av de pågående projekten inom forskningsområdet har också varit goda under åren. Exempelvis fortsätter projekten att söka sig vidare ut till de europeiska forskningsprogrammen efter genomförda Interreg Nord-projekt. Projekten har exempelvis redovisat goda resultat när det gäller indikatorn som mäter antalet ansökningar till de europeiska forskningsprogrammen. Under programperioden har projekten totalt lämnat in 35 ansökningar till något av callen i Horisont 2020, att jämföra med programmets slutmål på 10 ansökningar. Indikatorn har också ökat med 5 ansökningar under 2023. Bland de projekt som har lämnat in nya Horisont-ansökningar

under 2023 fanns bland annat projektet *NUVE- Nordic Platform for Development of Autonomous Utility Vehicles* och projektet *RoboSol*.

NUVE

Både *Robosol* och *NUVE* har arbetat med att förbättra programområdets och företagens konkurrensförmåga, produktivitet och internationella konkurrenskraft med hjälp av teknologiska lösningar har varit. Inom *Robosol* var förbättringar inom företagens kompetens inom robotik och automationsteknik i fokus, medan det i *NUVE* handlade om att skapa en vetenskapligt validerad internationell plattform när det gäller ny fordons- och arbetsmaskinsteknik för prototypstestning av autonoma nyttofordon. *Robosol* gick som nämnts ovan vidare med en ansökan till EU:s forskningsprogram Horisont 2020 efter projektavslut, vilken sedermera även blev beviljad.

Robosol

Under 2023 avslutades 10 huvudprojekt inom insatsområde 1. Ett av dessa var projektet *Less-PFAS*. Projektets huvudsakliga mål var att ta fram en behandlingsmetodik för material förorenade med Per- och polyfluoroalkylerade ämnen (PFAS) som kan appliceras i stor skala. Resultaten från projektet visade bland annat att en kombination av metoder kan ha en hög effektivitet för att inte bara ta bort PFAS från förorenad mark, utan även för att förstöra majoriteten av PFAS.

Några andra exempel på projekt som avslutats under 2023 är bland annat *SmartCharge*, *Arctic 5G Test Network*, *Ice Proof Arctic*, *Compact* och *InTeMP*. *InTeMP* projektet byggde vidare på det tidigare avslutade Interreg projektet *NorFaST-HT*. Båda projekten har genomfört breda

forsknings-samarbeten och arbetat kring industrins behov av korta värmebehandlingar i produktion och förädling av stål under olika faser.

SmartCharge

Under programperioden har projekten totalt lämnat in 35 ansökningar till något av callen i Horisont 2020, att jämföra med programmets slutmål på 10 ansökningar. Projekten har även resulterat i att totalt 425 aktörer deltagit i olika insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder. Måluppfyllelsen är därmed 170% i förhållande till målet på 250 aktörer.

Inom insatsområde 2 - Entreprenörskap, har totalt 26 projekt beviljats, varav 4 är förstudier. Totalt har 16,97 MEUR och 2,99 MEUR norska IR-medel beviljats till projekt inom insatsområdet. Av de totalt 26 beviljade projekten arbetar 19 projekt mot det specifika målet om en ökad andel SMF med gränsöverskridande affärsmodeller och 7 projekt arbetar mot det andra särskilda målet, om ökad export bland regionens SMF.

Man kan konstatera att programmet lyckats väl med att engagera deltagande och företag inom insatsområde 2, Entreprenörskap. Samtliga aktivitetsindikatorer inom insatsområde 2 har uppnått programmets slutmål. Exempelvis har 646 företag deltagit i aktiviteter för gränsöverskridande marknadsinsatser, vilket är väldigt bra med tanke på målet på 200 företag. Ett exempel på projekt som arbetat med att utvecklingen av digitala tjänster är projektet *DigiProcess*. Projektets övergripande mål var att stödja digitaliseringen och utveckling av digitala tjänster och ekosystem för SMF som producerar tjänster till processindustrin. I det projektet deltog totalt 69 företag i gränsöverskridande marknadsinsatser.

Även när det gäller utfallet för deltagande i kompetensutvecklingsinitiativ har programmets mål uppnåtts. Sammanlagt har 3277 personer deltagit i någon form av sådana aktiviteter, vilket kan jämföras med målet på 2 000 personer. Några exempel på projekt som har lyckats få många deltagare i både kompetensutvecklande- och affärsutvecklande insatser är projekten *Nordic Business Support* och *Ny Mat från Arctic*.

Ny Mat från Arctic

Under 2023 avslutades 9 projekt inom insatsområde 2. Ett av projekten som avslutades under året och som arbetade för att öka exporten bland regionens SMF var projektet *VAE II*. Projektet var inriktat mot besöksnäringen med målet att öka regionens synlighet som turism- och besöksdestination, och fokusera på att utveckla året runt-turismen i regionen. Trots att besöksnäringen har varit ett av de hårdast drabbade näringarna under Covid19-pandemin, så har projektet ändå lyckats engagera många företag i sina aktiviteter. Totalt har 121 företag deltagit i affärsutvecklande insatser, och 319 personer har deltagit i kompetensutvecklingsinsatser för SMF:s internationalisering genom det projektet.

VAE II

Andra exempel på projekt som avslutats under 2023 är *DigiProcess, Export Cooperation Sweden-Finland, Two Countries - One Destination, My Story - along the Northern Lights Route, Resurspool för entreprenörskap inom rennäringen med binärningar, Muittut, mitalusat- the story of the Sámi by the Sámi*. Projekten har bland annat handlat om att utveckla stödprocesser för företagens internationalisering samt främja affärsverksamheten hos de småföretag som ligger längs Norrskensvägen (NLR), genom att utveckla deras digitala närvaro.

My Story - along the Northern Lights Route

Inom insatsområde 3 – Kultur och miljö, har totalt 38 projekt beviljats, varav 3 var förstudier. Totalt har 16,51 MEUR och 2,83 MEUR norska IR-medel beviljats till projekt inom insatsområdet. Insatsområde 3 har fyra specifika mål, 20 projekt arbetar mot det specifika målet att stärka regionens kultur och kulturarv medan 9 projekt arbetade mot målet om en förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer. 3 projekt arbetar för stärkt samiskt språk inom den samiska befolkningen, medan 6 projekt arbetat mot målet att offentliga sektorns kunskap och kompetens om grön tillväxt och resurseffektivitet ska ha ökat i regionen.

I projektet *De norra delarna av världsarvet Struvekedjan* var målet att skapa en grund till hållbara, ansvarsfulla och attraktiva kultur- och turistprodukter och -tjänster samt nya pedagogiska koncept kopplat till världsarvet Struves meridianbåge. Projektet har bland annat resulterat i att 231 personer har deltagit i insatser som framhåller regionens kulturarv.

De norra delarna av världsarvet Struvekedjan

Ett annat projekt som avslutats under 2023 är *Felles Fjellrev Nord II*. Målet i det projektet har varit att populationerna av fjällräv i de norra delarna av Norge, Sverige och Finland ökar, att fler delbestånd återetableras samt knyts samman och att inaveln minskar. Sammantaget var projektet mycket framgångsrikt. Under projektets sista år föddes 35 kullar i nordligaste Sverige och Norge. Projektet kunde också bekräfta den första kullen på 25 år i Finland.

Felles Fjellrev Nord II

De samiska språken är på grund av sin starka koppling till samisk kultur och identitet särskilt betydelsefulla för kontinuitet och förmedlande av samisk kultur. Det är viktigt att bevara och utveckla de samiska språken. De är även en central del i det gränsöverskridande arbetet där gemensamma satsningar på strategiska insatser är viktiga. Projektet *Deanuleagis sámástit* hade som mål att skapa ett nätverk för Tanadalens språkcenter. Projektet ville öka användningen av det samiska språket på olika gränsöverskridande språkarenor och samtidigt främja överföringen av kunskap om kulturarvet mellan generationerna. Under projektet etablerades ett samiskt språkcentrum, Giellagardi, i Utsjoki. Dessutom skapade projektet ett nätverk av språkcenter i Deatnu-dalen. Ett annat projekt med koppling till samisk kultur och identitet var *Giellagáldu*, vars målsättningar var att trygga framtiden för de samiska språken samt att stärka och främja användningen av de samiska språken inom olika språkanvändningsområden och stimulera kulturen och kulturtraditionen i Sápmi. Totalt har projekten inom insatsområde 3 bidragit till att 12 480 personer har deltagit i aktiviteter som ökar användningen av det samiska språket.

Deanuleagis sámástit

Utöver projekt som primärt främjat användningen av det samiska språket har även 11 426 personer deltagit i utvecklingsfrämjande insatser för samisk kultur och samiska förhållanden genom programmet. Projektet *AIDA II* handlade om att stärka och synliggöra det samiska kulturarvet i samarbete med slöjdare, konstnärer, och andra kulturarbetare. Projektet *Digital access to the Sámi heritage archives* handlade om att förbättra det samiska kulturarvets åtkomlighet. Projektet har framgångsrikt utvecklat en sökportal online, kallad Nuohhti, för åtkomst till digitala samiska arvsarkiv.

Digital access to the Sámi heritage archives

Inom insatsområde 4 - Gemensam arbetsmarknad, har totalt 17 projekt beviljats, varav fyra var förstudier. Totalt har 4,75 MEUR och 0,74 MEUR norska IR-medel beviljats till projekt inom insatsområdet. Insatsområde 4 har haft två specifika mål och 13 projekt

arbetade mot det specifika målet att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden, medan 4 projekt arbetade mot det andra särskilda målet som är specifikt för Sapmi: Stärkt kompetens och kunskapsutveckling inom samiska näringar.

Programmet har inom insatsområde 4 bidragit till att bland annat förbättra förutsättningarna för ökad gränsöverskridande rörlighet inom arbetsmarknaden. Sammanlagt har totalt 4601 personer deltagit i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ. Några exempel på projekt som har redovisat goda resultat är bland annat *Arctic Labour* och *Bottenviksbågens samverkande, samkunniga entreprenöriska ungdomar*. Båda projekten arbetar för att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden. I *Arctic Labour* var målet att antalet personer som flyttar eller överväger att flytta över gränsen ska öka. I *Bottenviksbågens samverkande, samkunniga entreprenöriska ungdomar* har syftet med projektet varit att utveckla gränsöverskridande samarbete inom entreprenörsutbildning i Bottenviksbågen. Genom projektet har eleverna fått nya kunskaper om grannlandets språk och kultur, skapat nya kontakter och erhållit nyttiga erfarenheter om näringslivet i Bottenviksbågen området.

Bottenviksbågens samverkande, samkunniga entreprenöriska ungdomar

Arctic Labour

Ett annat projekt som också har genomförts i insatsområde 4 och involverat många ungdomar har varit *Rampen/Ramppi*. Där har målet varit att hitta samverkansformer mellan berörda organisationer för att minska antalet ungdomar i regionen som varken har arbete eller kvalificerad utbildning. Även här var majoriteten av deltagarna ungdomar.

Rampen/Ramppi

Det andra målet för programmet inom insatsområde 4 är att stärka den gränsöverskridande kompetensutvecklingen inom de samiska näringarna. Projektets insatser ska främja samiska näringar genom insatser som workshops, erfarenhetsutbyten, nätverksbyggande och samverkan för att utveckla traditionella och nya näringar. Exempelvis i projektet *Biegganjunázat* var målet att pröva och erbjuda gränsöverskridande undervisning inom renskötsel. Detta skedde genom att man framställde utbildningsmaterial och anordnade olika utbildningspaket över ämnen som avser renskötsel.

Biegganjunázat

Ett annat projekt inom området och som också uppnått goda resultat, och även uppmärksammats utanför programområdet, är projektet *Filling the EU-Sápmi knowledge gaps*. Projektet var som tidigare nämnts utvalt som en av finalisterna i Regiostars Award 2022. Projektet nominerades redan första gången år 2021 i kategorin "FAIR Europe: Fostering inclusion and anti-discrimination" och gick hela vägen till finalen. 2022 år blev projektet nominerade som ett av de bästa projekten i Europa under tävlingens 15-åriga historia. Sammanlagt uppgår antalet deltagare i gränsöverskridande kompetensutvecklande initiativ inom samiska näringar till 784 personer. Det innebär att programmets slutmål som var 80 personer uppnått med god marginal.

Filling the EU-Sápmi knowledge gaps